

СИЛАБУС

ПСИХОФІЗИЧНИЙ ТРЕНІНГ З МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Курс	2
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	3-4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Аудиторних годин	64
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру», «Акторське мистецтво театру ляльок»)	Лекції	
Статус	Вибіркова	Практичні	64
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	56
		Семестровий контроль	Залік – 3, 4 сем.

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Ванєєва Марія Олександрівна, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Vaneeva_2022.pdf
e-mail	mariavanieieva@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти освітнього рівня «бакалавр». Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати здобувачі вищої освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психофізичний тренінг з майстерності», складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розвинення психофізичного апарату, збільшення фізичної витривалості, пробудження професійної свідомості, формування у студентів здатності свідомо працювати зі своїм психофізичним апаратом, ознайомлення студентів з різними формами тренінгу. Також метою дисципліни є вивчення вправ та завдань, які сприяють усвідомленню своєї природи, особливостей сприймання та реакцій, уваги та взаємодії, розподілу у просторі, розвитку творчої фантазії як у групі, так і індивідуально.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент повинні **знати**:

- загальні основи теорії тренінгових систем акторської майстерності;
- методи тренінгу і самостійної роботи над психофізичним апаратом;

- особливості свого психофізичного апарату;
- інструменти регуляції власного самопочуття;
- специфіку роботи актора індивідуально та в групі;
- норми сценічної культури (поведінка на майданчику, за лаштунками, в глядацькій залі);
- основні принципи розробки плану тренінгу;
- термінологічне поле, що використовується в театральному мистецтві;
- типологізацію та класифікацію театральних процесів і явищ.

Уміти:

- робити аналіз власного самопочуття та колективної атмосфери;
- знімати м'язові та емоційні блоки, затиски та комплекси;
- збуджувати уяву під час роботи над роллю;
- працювати самостійно, з партнером, в групі;
- вільно віддаватися творчому завданню - налагодити ланцюжок "сприйняття - імпульс - реакція";
- практично використовувати пам'ять фізичних дій, емоційну пам'ять, активну увагу;
- аналізувати свій розвиток і вести щоденник тренінгу;
- розробити власний план тренінгу, що сприятиме створенню творчого самопочуття;
- створювати власні інтерпретаційні моделі.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування практичних **компетентностей**:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразних засобів (основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторово-образотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

- ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
- ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
- ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.
- ПРН09. Обирати оптимальні технічні та художньо-виражальні (режисерські методи, акторські техніки, сценарно-драматургічні, монтажно-композиційні, пластично-хореографічні, музичні, просторово-образотворчі) засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).
- ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.
- ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

Перелік тем

- Тема 1. Введення в курс «Тренінгові системи з майстерності актора».
- Тема 2. Генеза театрального тренінгу: Комедія Дель Арте.
- Тема 3. Театральна форма епохи класицизму.
- Тема 4. Основні принципи театрального тренінгу Системи Станіславського.
- Тема 5. Техніка М. Чехова.
- Тема 6. Біоміханіка В. Мейерхольда.
- Тема 7. Етюдна техніка М. Демідова.
- Тема 8. Принципи українського театрального модерну Л. Курбаса.
- Тема 9. Метод відсторонення Б. Брехта.
- Тема 10. Ритуальний тренінг Є. Гротовського.
- Тема 11. Тренінг пре-експресивності Е. Барба.
- Тема 12. Метод Л. Страсберга.
- Тема 13. Техніка С. Майзнера.
- Тема 14. Техніка Чаббак.
- Тема 15. Метод Пенка.
- Тема 16. Усвідомлення. Техніка Майндфулнес.
- Тема 17. Емоційний інтелект актора.
- Тема 18. Шлях до автентичності.
- Тема 19. Основи полівагальної теорії.
- Тема 20. Розвиток навичок Soft skills: комунікації, критичне мислення, креативність, команда.
- Тема 21. Проведення тренінгу студентами. Розробка власного тренінгу.

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (практичні заняття). У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали презентуються викладачем у залі під акомпанемент фортепіано або музичний програвач. У разі дистанційного навчання усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни матеріали викладені у системі дистанційного навчання MOODLE, заняття проводяться на платформі Zoom.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано зможливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів.

90 –100 –А – відмінно – студент демонструє високий рівень володіння психофізичним апаратом; високий розвиток уяви та фантазії, вміння природно існувати послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах, здатність до сприйняття події, існування в заданій атмосфері на високому рівні, володіння культурою сценічної мови, володіння словесною дією, імпровізаційність.

82–89–В– добре – студент демонструє достатній рівень володіння психофізичним апаратом; достатній розвиток уяви та фантазії, вміння природно існувати послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах, здатність до сприйняття події, існування в заданій атмосфері на достатньому рівні, володіння культурою сценічної мови, володіння словесною дією.

75–81–С– добре – студент демонструє достатній рівень володіння психофізичним апаратом але є незначні помилки; достатній розвиток уяви та фантазії, вміння природно існувати послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах, здатність до сприйняття події, існування в заданій атмосфері на достатньому рівні з невеликими помилками, володіння культурою сценічної мови є невеликі помилки.

64–74–D– задовільно – студент демонструє не достатній рівень володіння психофізичним апаратом але є помилки; не достатній розвиток уяви та фантазії, вміння природно існувати послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах, здатність до сприйняття події, існування в заданій атмосфері на достатньому рівні з невеликими помилками, володіння культурою сценічної мови є невеликі помилки.

60–63–E– задовільно – студент демонструє не достатній рівень володіння психофізичним апаратом але є багато помилок; не достатній розвиток уяви та фантазії, не вміння природно існувати послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах, здатність до сприйняття події, існування в заданій атмосфері на не дуже достатньому рівні з невеликими помилками, володіння культурою сценічної мови є помилки.

35–59–FX– незадовільно – студент демонструє не володіння психофізичним апаратом але є багато помилок; немає уяви та фантазії, немає вміння природно існувати послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах, здатність до сприйняття події, існування в заданій атмосфері на не дуже достатньому рівні з помилками, володіння культурою сценічної мови на низькому рівні (**з можливістю повторного складання**)

0–34–F– незадовільно – студент зовсім не володіє психофізичним апаратом; немає уяви та фантазії, немає вміння природно існувати послідовно і логічно діяти в запропонованих обставинах, немає здатності до сприйняття події, існування в заданій атмосфері, не володіє культурою сценічної мови (**з обов'язковим повторним вивченням дисципліни**)

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література

1. Алан та Барбара Піз Мова рухів тіла. Розширене видання. Львів: КМ-Букс, 2017. 416 с.
2. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2019. 512 с.
3. Готовський Єжи. Театр, ритуал, перфомер. Львів: Літопис, 2008 . 188 с.
4. Ліз Бурбо. 5 травм, які заважають бути самим собою. К.: Софія, 2015. 276с.
5. Лола Коен. Метод Лі Страсберга. Збірник вправ з акторської майстерності. К.: Альпіна нон-фікшн, 2018. 310 с.
6. Порджес С. Полівагальна теорія. Київ: Мультиметод, 2020. 464 с.
7. Nick Moseley. Meisner in Practice: A Guide for Actors, Directors and Teachers. Nick Hern Books. 2013. 240 p.